

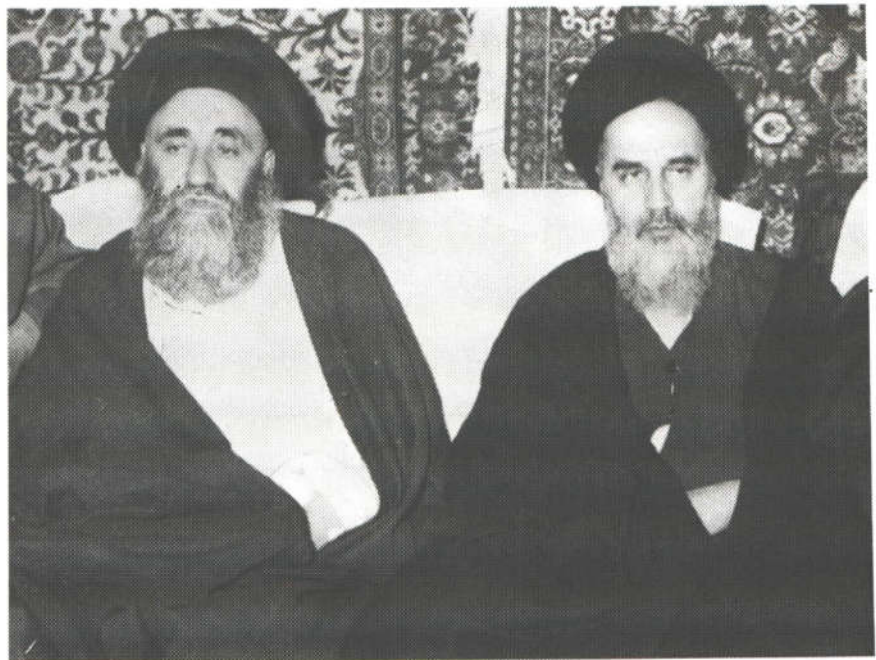
دو یار دیرین

نگاهی به روابط امام خمینی و آیت‌الله العظمی مرعشی

علی رفیعی علامرودشتی

روایتی از آیت‌الله مرعشی موجود است که تاریخ کتابت آن باز می‌گردد به سال ۱۳۴۸ ق / ۱۹۲۹ م؛ یعنی پنج سال پس از ورود ایشان به قم. از متن این اجازه به خوبی عمق این دوستی و صمیمیت آشکار است.

آیت‌الله مرعشی در این اجازه روایتی که به امام خمینی داده است، با بهترین القاب و عناوین علمی از ایشان یاد کرده است، و سپس اجازه روایتی مهمی به ایشان داده است، که از همین صفحه موجود، به روشنی برمی‌آید که اجازه‌ای مفصل بوده است و متأسفانه اکنون فقط همین یک صفحه از طرف حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر حاج سید محمود مرعشی نجفی در اختیار این جانب قرار گرفته است. امید این که در آینده‌ای نزدیک، صفحات دیگر این اجازه نیز یافت شود و بتوانیم

آن را در دسترس همگان قرار دهیم.

نکاتی که از این یک صفحه اجازه روایتی برمی‌آید، به این شرح است:

۱. حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی در ۳۳ سالگی این اجازه را به امام خمینی داده است. این مطلب نشانه آن است که ایشان در آن سن، از نظر موقعیت علمی و جایگاه فقهی و حدیثی، در مرتبه‌ای قرار داشته که مقبول شخصیت‌های بزرگ حوزه علمیه قم، از جمله امام خمینی، قرار گرفته است،

پیشینه آشنایی حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره) و حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی (ره)، به سالیانی دور باز می‌گردد. اگر این آشنایی پیش از مهاجرت آیت‌الله مرعشی از نجف اشرف به قم نباشد، قطعاً پس از ورود ایشان در سال ۱۳۴۳ ق / ۱۹۲۴ م به قم و سکونت دائمی در این شهر است. این آشنایی، رفته رفته به دوستی‌ای عمیق تبدیل گردید؛ چنان‌که از نامه‌های مبادله شده بین این دو مرجع بزرگ نیز به خوبی برمی‌آید. اما مهمتر این که اکنون یک اجازه

لذا از ایشان تقاضای اجازه نقل حدیث کرده است. نکته گفتنی آن است که معمولاً اجازه نقل حدیث و روایت، براساس سنت رایج میان علما و بزرگان اسلام و شیعه، معمولاً در سن کهولت به دیگران داده می‌شده است، زیرا این سن، غالباً دوره پختگی علمی است، و اگر اجازه‌ای پیش از این دوره صادر شده باشد، نشانه موقعیت علمی مجیز و مقبولیت وی در میان عالمان و بزرگان جهان اسلام است.

۲. محدثان و بزرگان، اهتمام ویژه‌ای به نقل حدیث داشته‌اند. از این رو، هیچ‌گاه بدون اجازه شیوخ و استادان خویش، مجاز به نقل حدیث نبوده‌اند. آیت‌الله مرعشی به این موضوع بسیار اهمیت می‌داد؛ تا آن‌جا که در طول دوران زندگی خویش، همیشه مترصد بود که برای نقل حدیث، از بزرگان، شیوخ روایتی، محدثان و علمای اسلام، اجازه نقل حدیث بگیرد. از سوی دیگر، خود نیز به عالمانی که شایستگی و امانتداری آنها را احراز کرده بود، اجازه روایتی می‌داد؛ تا این سنت حسنه پابرجا بماند، و افراد بدون داشتن شایستگی و بی‌اجازه، به نقل حدیث و روایت اخبار نپردازند، و دست به تحریف و تصحیف اخبار نزنند.

۳. این اجازه نشان می‌دهد که از همان زمان ورود آیت‌الله مرعشی به قم، مقام و موقعیت علمی وی برای بزرگان حوزه محرز شده بود، و همگان، دانش، وثاقت و امانتداری وی را باور داشتند، و در محافل و مجالس علمی و نزد عالمان و محدثان و استادان حوزه زبانزد بود؛ تا آن‌جا که میان ایشان و بسیاری از بزرگان حوزه دوستی و ارتباط و صمیمیت برقرار شد؛ از جمله: بین ایشان و امام خمینی ارتباط تنگاتنگی به وجود آمد، و این ارتباط و دوستی ادامه یافت و روزبه‌روز ژرفتر گردید. از این رهگذر بود که حضرت امام خمینی از ایشان اجازه روایتی دریافت کرد.

۴. از القاب و عناوین و صفاتی که در آغاز این اجازه آمده، روشن می‌شود که حضرت امام خمینی، که در آن زمان ۲۸ سال داشته است، دارای چنان موقعیت ممتاز و برجسته علمی بوده که آیت‌الله مرعشی وی را در ردیف کسانی قرار داده که شایستگی این القاب و عناوین را داشته است؛ وگرنه

این صفات و ویژگیها به ایشان نسبت داده نمی‌شد.

۵. اختلاف سن آیت‌الله مرعشی و امام خمینی تنها پنج سال بود. این امر، موجب نزدیک بودن افق فکری آنان به یکدیگر بوده است. بعدها نیز ثابت شد که این دو عالم بزرگوار در تمام دوران مبارزات سیاسی و اجتماعی، دوشادوش هم حرکت می‌کردند، و هیچ‌گاه از هم جدا نشدند. نامه‌ها و تلگرافهایی که میان آنان رد و بدل شد، و اطلاعیه‌هایی که صادر کردند، گواه روشن این مدعايند.

۶. این اجازه تاکنون نه تنها در هیچ‌جا چاپ نشده، بلکه سخنی هم از آن به میان نیامده است. امیدواریم که سایر صفحات این اجازه نیز منتشر شود، تا همگان از آن اطلاع یابند. تقارن انتشار این اجازه را همراه با نامه‌ها و تلگرافهای این دو مرجع، به فال نیک گرفته و امیدواریم که اگر از ارتباط بین این دو مرجع بزرگ، اسناد، نامه، تلگراف، عکس و مدرکی در اختیار عالمان و بزرگان است، برای کتابخانه بزرگ آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی ارسال کنند، تا ضمن نگهداری آن اسناد و مدارک، به نام خود آنان در میراث شهاب یا یادنامه آیت‌الله مرعشی، و یا در زندگینامه تفصیلی آیت‌الله مرعشی منتشر گردد.

۷. چون این اجازه اولین بار است که منتشر می‌شود، شایسته دیدیم آن را استنساخ و حروفچینی کنیم و پیش از نامه‌ها و تلگرافها قرار داده و همراه با عکس اصل اجازه منتشر نماییم؛ تا بدین وسیله، در سالگرد آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی (ره) و سالگرد امام خمینی (ره) - که امسال به نام آن پیر فرزانه نامگذاری شده است - یاد و خاطره این دو مرجع عظیم‌الشان را گرامی بداریم، و ارتباط صمیمی و دیرینه این دو دوست را متذکر شویم.

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

الاجازة الوجيزة للدرّة الفاخرة العزیزة

۱۳۴۸

الحمد لله الذي جعل العلم علماً للهدى و نجاة من موبقات الردى و الصلوة و السلام على نبى الرحمة، الصادع بالامر بعد الفترة الباقي امره الى يوم الكره و على آله الكرام و اصحابه

۱. امام خمینی درست در همان زمان به مطالعات عمیق فلسفی و کلامی اشتغال داشته است؛
 ۲. از موقعیت و آگاهی کتابشناختی و تاریخی آیت الله مرعشی نجفی شناخت درست و دقیقی داشته است.
 این جوابیه نیز نخستین بار است که منتشر می گردد. به امید آن که برای جویندگان حقیقت و طالبان علم و فرهنگ دواستان مفید واقع شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله على نواله و الصلوة على رسوله. و بعد فقد سألتني المولى الجليل و الحبر النبيل، الجوهرة المصونة و الدرّة المكنونة، مقدم اهل الكمال و الحجى، نبراس اصحاب الجلال و العلى، اخى فى سبيل الله، السيّد آقا روح الله الحسينى الخمينى - دامت بركاته - عن كتاب اخوان الصّفا و مؤلفه، فاجبت مسئوله، راجياً وجه اللطيف الخبير و اقول ان اخوان الصّفا اسم لكتابين:

الاول: تأليف السيّد احمد بن عبد الله بن محمد بن اسماعيل بن الصادق - عليه السلام - و هى عبارة عن ۵۲ رسالة. نصّ على ذلك جمّ غفير من علماء التراجم و الحديث و الفلسفة؛ منهم: المولى اشرف على بن عبد العلى، من اعيان الهند بقوله: و كان المأمون العباسى، لما مات الرضا عليه السلام ظنّ أنّ الامر انقطع اليه و نال غرضه و لم يعلم أنّ الارض ممتلئة من ذرّية رسول الله صلى الله عليه و آله بنقى المأمون بعد موت الرضا عليه السلام يميل الناس عن الشريعة و يحرصهم على علوم الفلاسفة و يبطل الفقه و علوم القرآن، حتى قال: بخلق القرآن. فألف السيد الجليل العلامة الغطريف و الفاضل العريف، السيد احمد بن عبد الله بن محمد بن اسماعيل بن الامام الهمام، مولينا الصادق عليه السلام كتاباً يشتمل على نحو من خمسين و اثنين رسائل و جمع فيها من العلوم و الحكم و المعارف الالهية و الفلسفية و الشرعية، فحين وقع عين الناس على هذه الرسائل، رفعت الى المأمون فعلم أنه ما رame من قطع جبل الامامة لا يكون و ازداد احمد فى السر و الخفية بعد ان ظهرت عنه الرسائل و قويت امور الشريعة ايام السيد احمد و كان احمد ينتقل تارة الى الكوفة او الى الديلم و تارة الى سلمية او الى عسكر فظهر بزى التجار، ثم أنه مرض

بسلمية فمات هناك، الى آخر ما افاد.

الثانى: يشتمل على ثلاثين رسالة و لم يحضرنى الآن اسم مؤلفه، اذ أتى بعيد العهد به و قاطن بوادٍ غير ذى ذرع لا توجد مكتبة تشتمل على كتب التراجم و السير المعتمدة و لسيدنا المراجعة الى كتاب كشف الظنون عن اسامى الكتب و الفنون، للكاتب الجلبى، المتوفى [۱۰۶۷ م] و كتاب كشف الحجب و الاستار عن وجه الكتب و الاسفار، للسيد اعجاز حسين الهندى و كتاب الذريعة الى تصانيف الشيعة.

هذا ما عندنا من الاطلاع به و ارجو مزيد الخبرة لكى تتضح الحال و التمس منه الدعاء فى مظان الاستجابة. و السلام خير ختام.

عقد بيده الخاسرة الوازرة، شهاب الدين النجفى الحسينى الحسنى - عفى الله عنه - ليلة السبت لعشر بقين من شهر جمادى الاولى سنة ۱۳۴۸ بيلدة قم، صانها الله عن الشر.

و ارجو من حضرته الحاق هذه الورقة بتلك الاجازة، اذ هى من سوانح عمرى و ثمار ما انقضى من دهري، مغتمة عندى، جليلة لدىّ و اسئل الله التوفيق و الرحمة، انه ولىّ ذلك. دوستى اين دو عالم فرزانه، از آن پس رنگ و شكل تازه اى يافت و به نوعى آشنایی كامل و همه جانبه از عقايد، افكار و دیدگاههای اجتماعى و سياسى انجاميد، كه جلوه های آن را در اطلاعيه ها، نامه ها و تلگرافهای آنان كه در پشيبانى از يكديگر صادر کرده و نوشته اند، مشاهده می كنيم.

در جریان نهضت پانزده خرداد، هنگامی كه امام خمینی آگاهانه و مسئولانه بر ضد رژیم پهلوی قیام كرد و دستگیر شد، آیت الله العظمی مرعشی نجفی شدیداً از ایشان دفاع كرد و با اطلاعيه های پياپی، مواضع ایشان را تأييد كرد. از جمله: به نامه گروهی از اصناف و تجار تهران درباره مقام علمى و تقوايى حضرت امام خمینی چنین پاسخ داد:

بسم الله الرحمن الرحيم

عرض می شود، چنانچه كراراً سؤال شده و جوابی كه داده شده است، بدین قرار می باشد:

مقام علمى و تقوايى معظم له، بحمد الله و المنة، كاملاً محرز و شأن ایشان اجل از اين است كه مورد سؤال واقع شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

چنانچه کراراً این جانب عقیده خود را اظهار کرده‌ام، باز هم به موجب این سؤال عرض می‌کنم: حضرت آیت الله آقای خمینی - دامت برکاته - که یکی از مراجع عالم تشیع هستند، از اساطین روحانیت اسلام و مفاخر عالم تشیع بوده. امید است خداوند متعال موجبات رفع نگرانیهای مسلمین و انجام منویات مقدسه روحانیت اسلام را فراهم فرماید.

قم / تیر ۱۳۴۲

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

این جلوه‌های دوستی آگاهانه و عمیق در همین موارد خلاصه نمی‌شود، بلکه قریب هفتاد سال ادامه می‌یابد؛ تا آنجا که تبلور این جلوه‌ها را در نامه‌ها، تلگرافها و اطلاعیه‌های فراوان و گوناگون به خوبی می‌توان مشاهده کرد. این تأییدها و پشتیبانیها، تا آخرین روزهای زندگی این دو دوست ادامه یافت.

بسیار روشن است که این تأییدها و پشتیبانیها، ناشی از مواضع برحق هر دو طرف و شناخت و آگاهی ژرف آنان و مسئولیت دینی و فریضه الهی بوده است.

از نامه حضرت امام خمینی درباره کمک به گسترش کتابخانه بزرگ آیت الله العظمی مرعشی نجفی به نخست وزیر وقت، آقای مهندس موسوی، نیز این موضوع روشن می‌شود که این پشتیبانیها در مسیر حق و به نفع اسلام و مسلمین بوده است.

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای موسوی، نخست وزیر محترم - ایدة الله تعالی - کتابخانه حضرت آیت الله آقای نجفی مرعشی - دامت برکاته - از کتابخانه‌های کم نظیر و شاید بتوان گفت بی نظیر ایران است. کتب نفیس اعظام شیعه و کتابهای منحصر به فرد و خطی آن از ذخائر فرهنگ غنی اسلام و ایران می‌باشد. از قرار اطلاع، مرکز حفاظت آنها به گونه‌ای نیست که کتابها مصون از خطر باشد، و محیط مطالعه برای مشتاقان کتاب بسیار کوچک است. جناب عالی موظف می‌باشید آنچه را که آن کتابخانه احتیاج دارد، به بهترین وجه فراهم آورید.

حضرت آیت الله خمینی - دامت برکاته - علاوه بر این که مدت مدیدی در حوزه علمیه قم به تدریس و تهذیب طلاب محترم علوم دینیّه اشتغال داشتند، بعد از رحلت آیت الله العظمی آقای بروجردی - اعلی الله مقامه الشریف - جداً با ما در ترویج دین مقدس و تشیید مبانی حقه اسلام تشریک مساعی داشتند.

اقدامات دینی و مجاهدات خدایندانه این مرد بزرگ، بر احدی مخفی نبوده، و منظور نظر صاحب شرع انور می‌باشد. دشمنان دین و منافقین خیال می‌کنند با اشاعه بعضی از مطالب خلاف واقع و هتک و توهین از مقام شامخ علم و روحانیت می‌توانند بر پیکر مقدس اسلام ضربه‌ای وارد کنند؛ غافل از این که حقایق بر مردم روشن، و ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - خود حامی دین و سلسله جلیله روحانیت می‌باشد. هدف مشترک و مقدس عموم حضرات آیات عظام و مراجع شیعه، جز نشر تعالیم اسلامی و اجرای احکام و قوانین قرآن نبوده و نخواهد بود.

در خاتمه امید است خداوند قادر متعال، موجبات استخلاص حضرت آیت الله خمینی و سایر آیات عظام و حجج اسلام و خطباء کرام را فراهم آورده و به زودی چشم تمام مسلمین را به استخلاص ایشان روشن و منور فرماید.

قم، ۱۱ صفر المظفر ۱۳۸۳ / برابر ۱۲/۴/۱۳۴۲

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

در همین باره، گروهی از طلاب از ایشان چنین سؤال کرده‌اند:

بسم الله الرحمن الرحيم

حضور مبارک حضرت آیت الله العظمی آقای سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی - دامت برکاته -
گرچه شخصیت علمی و تقوایی و مقام شامخ حضرت آیت الله العظمی آقای خمینی - دامت برکاته - که یکی از مراجع تقلید عالم تشیع هستند، بر مسلمانان ایران، بلکه مسلمانان جهان، پوشیده نیست، ولی مقتضی است عقیده خود را نسبت به معظم له اظهار فرماید.

جمعی از طلاب علوم دینی

روحانیون، مرجعی قرار داده است، تا چنین وانمود کند که مسلمان است و از خویش رفع اتهام بی دینی کند؛ چنانکه دستور داده است در خارج عملیاتی به ظاهر ضدیهودی را نمایندگانش انجام دهند، تا همدستی خود با اشغالگران قدس را پرده پوشی کند. همچنین در یکی از نامه‌های حاج آقا مصطفی خمینی مطلبی درباره عمق دوستی این دو مرجع به چشم می‌خورد و ایشان از این همه دوستی و صمیمیت که بین این دو مرجع وجود دارد، به شگفتی یاد می‌کند.

همچنین در یکی از نامه‌های حضرت آیت‌الله پسندیده (ره)، برادر امام، اشارتی است به درگیریهای برخی از طلاب جوان در مسجد اعظم قم، که نزدیک بود بهانه‌ای به دست عوامل رژیم و مخالفان روحانیت بدهد، تا اداره حوزه علمیه قم را به دست گیرند، و بدین وسیله، حکومت پهلوی بهانه‌ای داشته باشد تا حوزه را زیر نظر اوقاف درآورد. ولی هوشیاری آیت‌الله پسندیده و آیت‌الله العظمی مرعشی و سایر مراجع بزرگ حوزه علمیه قم، مانع به انجام رسیدن این توطئه گردید. اینک متن نامه‌ها در پی آورده می‌شود.

نامه‌ها

(۱)

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت مستطاب آية الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته - به عرض محترم عالی می‌رساند، پس از عرض اخلاص و ارادت، مستدعی است شب یکشنبه، فردا شب، برای صرف شام، در منزل متعلق به خودتان تشریف فرما شوید. موجب مزید تشکر است.

روح الله الموسوی الخمينی

(۲)

پشت پاکت نامه:

ان شاء الله خدمت آیت‌الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۸ شعبان المعظم ۸۴

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم که حاکی از

آیت‌الله مرحوم حاج آقا مصطفی خمینی، فرزند ارشد امام، به آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی و یک نامه از مرحوم حجت‌الاسلام و المسلمین حاج احمد آقا خمینی به آیت‌الله مرعشی نجفی و دو نامه از حضرت آیت‌الله سید مرتضی پسندیده، برادر امام خمینی، به آیت‌الله مرعشی را منتشر نمایم، تا گوشه‌هایی از تاریخ معاصر ایران اسلامی و بخشی از دوره سیاسی و مبارزات حق‌طلبانه روحانیت و مراجع بزرگوار تشیع در ایران را برای نسل حاضر و آینده ثبت و ضبط کرده باشیم.

در میان جوابیه‌های امام خمینی، نامه‌ای وجود دارد که ایشان به آیت‌الله مرعشی نوشته است و ایشان را به صرف شام در منزل خویش دعوت کرده است. این خود نشان می‌دهد که این نامه مربوط به زمانی است که حضرت امام خمینی در قم زندگی می‌کردند و گویا مربوط به سالها پیش از تبعید حضرت امام خمینی به ترکیه و عراق است. بقیه نامه‌ها، که در حقیقت جوابیه هستند، همگی پس از تبعید ایشان به عراق است و در نجف اشرف کتابت شده‌اند، که نخستین آنها در ۱۸ شعبان المعظم ۱۳۸۴ برابر دوم دی ۱۳۴۳ نوشته شده، و آخرین نامه تاریخ‌دار، در ۲۹ محرم ۱۳۹۹، برابر نهم دی ۱۳۵۷، در پاریس، یعنی حدود دوازده روز پیش از ورود به ایران، کتابت شده است، و آخرین نامه، بی تاریخ است، که به احتمال قوی مربوط به پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران است.

چون متن و محتوای این نامه‌ها بسیار روشن است، نیازی به بررسی ندارد، اما در میان نامه‌های آیت‌الله حاج آقا مصطفی خمینی، نامه‌ای است که از دسیسه‌های رژیم پهلوی در انهدام و ریشه کن ساختن اسلام در ایران خبر می‌دهد، و این که چگونه این رژیم با رژیم اشغالگر قدس همکاری نزدیکی بر ضد مسلمانان فلسطین آغاز کرده است. ولی وقتی این مسائل برای ملت مسلمان ایران روشن می‌شود و رژیم پهلوی متهم به کفر و الحاد و همدستی با اشغالگران قدس می‌گردد، رژیم پهلوی برای مسلمان جلوه دادن خود، برخی از روحانیون را در ایام حج به مکه معظمه اعزام کرده و در رأس این عده از

هستم. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۷)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۱۹ شوال ۸۵

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم که متضمن تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. اخیراً شنیدم خدای نخواست، فی الجملة، نقاهتی عارض است. از خداوند تعالی صحت و سلامت جناب عالی را خواستار است. از سلامت خودتان مطلع فرمایید. از آقازاده محترم، خطی دیروز واصل شد. ان شاء الله جواب را خواهم داد. عاجلاً سلام به ایشان موکول به لطف عالی است. مصطفی، بحمد الله، سلامت و دعا گوست. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۸)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۶ ذی القعدة ۸۵

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف، که حاکی از سلامت وجود مسعود بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است.

چند روز قبل به وسیله مکتوب استفسار از سلامت جناب عالی کردم؛ چون شنیده بودم خدای نخواست، نقاهت جزئی عارض است، لکن اخیراً که بعضی آقایان مشرف شدند، استفسار کردم، معلوم شد بحمد الله سلامت هستید و مطلبی نبوده. از جناب عالی، در مظان استجابات دعوات، ملتزم دعای خیری هستم. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. حقاً باید از مساعی جمیله ملت محترم ایران و حضرات مراجع و علمای اعلام و افاضل گرام حوزه‌های مقدسه علمیه، خصوص حوزه مقدسه قم، تشکر کنم، و از خداوند تعالی عظمت و عزت همه را خواستار شوم.

تشریف حقیر به اعتاب مقدسه، گرچه فوزی است عظیم، چه از لحاظ زیارت اعتاب مقدسه ائمه اسلام - علیهم الصلوات و السلام - و چه از لحاظ تشریف به حضور حضرات مراجع عظام و علمای اعلام و افاضل گرام حوزه علمیه نجف اشرف و کربلای معلای دیگر اعتاب مقدسه، لکن اهمیت موقف در ایران، ایجاب می‌کند که در صورت رفع منع، از خدمتگزاری به ملت محترم و استقلال مملکت، به اسرع وقت مراجعت نموده، در غم و شادی ملت محترم ایران، عموماً، و حضرات اعلام، خصوصاً، شریک باشم.

امید است که حضرات فضیلا عظام و مشتغلین حوزه‌های مقدسه علمیه، خصوصاً حوزه قم، کما فی السابق، به تحصیل علوم دینی و ترویج دیانت مقدسه ادامه دهند، و هیچ‌گونه تزلزلی به خود راه ندهند. از خداوند تعالی توفیق و تأیید آنها، و عظمت اسلام و مسلمین را خواستارم. از جناب عالی، در مظان استجابات دعوات، امید دعای خیر برای حسن عاقبت خواستار است. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۶)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

شهر صیام ۸۵

به عرض شریف می‌رساند، مرقوم محترم که حاکی از سلامت مزاج مسعود بوده، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. این جانب، بحمد الله، سلامت، و امید است در تحت قبه مطهره مولی، به وظایف دعاگویی برای کافه مسلمین، خصوصاً اهل علم، قیام کنم. از جناب عالی امید دعای خیر برای حسن عاقبت

(۹)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه‌الله آقای آقا نجفی مرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۹ ذی‌القعدة ۸۵

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم که حاکی از سلامت وجود مسعود بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. رجاء آن دارم که در تحت قبۀ مطهره مولی الموالی - علیه‌السلام - موفق شوم به دعای خیر برای اسلام و مسلمین و عظمت حوزه‌های علمیه. از جناب عالی رجاء دعای خیر برای حسن عاقبت دارم. والسلام علیکم ورحمة‌الله.

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۱۰)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه‌الله آقای آقا نجفی مرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۳ ربیع‌الثانی ۸۶

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند خواستار است.

این جانب، بحمد‌الله، سلامت هستم، لکن از اوضاع ایران و قم رنج می‌برم. امید است خداوند تعالی امور را اصلاح فرماید و ما را موفق به خدمت و موجبات رضای خود فرماید. والسلام علیکم.

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۱۱)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه‌الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۴/۲/۸۶

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم بود، موجب تشکر گردید. سلامت

و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. این جانب، بحمد‌الله، سلامت هستم. امید است موفق به دعای خیر برای آقایان - دامت تأییداتهم - باشم. از جناب عالی ملتسم دعای خیر هستم. والسلام علیکم ورحمة‌الله.

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۱۲)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه‌الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۳ ربیع‌الثانی ۸۷

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم واصل، سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است.

حضرت آیه‌الله آقای آقا نجفی

۸ ربیع‌الثانی ۸۶

بسمه تعالی

مرحوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند خواستار است. این جانب، بحمد‌الله، سلامت هستم، لکن از اوضاع ایران و قم رنج می‌برم. امید است خداوند تعالی امور را اصلاح فرماید و ما را موفق به خدمت و موجبات رضای خود فرماید. والسلام علیکم.

اقدامات اخیر جناب عالی مورد تشکر. امید است خداوند تعالی ما را به وظیفه الهیه آشنا فرماید. عنایتی که راجع به کتابخانه فرمودید، مورد تشکر است. توفیق و سعادت جناب عالی

(۱۵)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۵ ذی الحجة ۹۰

به عرض عالی می‌رساند، از قرار مسموع برای عمل به بیمارستان تشریف برده‌اید و مزده بهبودی مقارن با اصل کسالت رسید. امید است ان شاء الله تعالی به طبع رفع نقاهت شده باشد. از سلامت خودتان مطلع فرمایید.

به حسب قاعده بایستی با تلگراف استفسار از حال شریف نموده باشم، لکن چون تلگراف را ممکن است نرسانند، چنانچه تلگرافات آنجا را نوعاً نمی‌رسانند. در هر صورت سلامت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۶)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۴/۱/۹۳

به عرض عالی می‌رساند، دو طغرا مرقوم محترم واصل، از تفقد جناب عالی متشکرم. این جانب، بحمد الله تعالی، برخوردار از سلامت مزاجی هستم. امید است از نگرانی روحی نیز نازح شوم. از جناب عالی امید دعای خیر دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۷)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۱۴ شهر ذی الحجة ۹۷

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف مبنی بر اظهار تسلیت و عواطف شریفه، واصل، سلامت و سعادت

را خواهانم. این جانب، بحمد الله، سلامت، و از اوضاع جاریه، خصوصاً داخلی، متأثرم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۳)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

لیله ۱۳ شعبان ۸۷

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم که حاکی از سلامت مزاج شریف و حاوی تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. سلامت و توفیق و سعادت جناب عالی را خواستار است. علی‌الممكن نسبت به کتابخانه، که متعلق به خود جناب عالی است، تفقد فرمود. موجب تشکر است. از جناب عالی امید دعای خیر دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۴)

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۱۲ شعبان المعظم ۸۸

مرقوم شریف، که حاکی از سلامت مزاج محترم و حاوی تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است.

این جانب، بحمد الله تعالی، مزاجاً سلامت و با نگرانی از اوضاع عمومی و خصوصی آن نواحی به سر می‌برم. امید است خداوند تعالی به الطاف کریمه خود، اصلاح حال عموم مسلمین و خصوص حوزه‌های علمیه را بفرماید. از جناب عالی امید دعای خیر برای عافیت و حسن عاقبت دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

الآن آقای فقیه اطلاع دادند که برای عمل، به مریضخانه تشریف برده‌اید. ان شاء الله تعالی عمل به خیر و سلامت بوده است. از خداوند تعالی عافیت جناب عالی را خواستارم. از سلامت خودتان مطلع فرمایید.

جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. امید دعای خیر برای حسن عاقبت دارم. امانتی واصل، و موجب تشکر شد.

چون به حسب اخبار از ایران، تلگرافات و مکتوبات از عموم طبقات و خصوص علمای اعلام و خطبای محترم - دامت تأییداتهم - در تفقد از این جانب ایصال شده است و نرسانده اند، از جناب عالی امید دارم امر فرمایید به حضرات ابلاغ تشکر نمایند، و چون تفصیلاً معلوم نیست، از عرض تشکر خصوصی معذورم، گرچه به نحو عموم وسیله نشریه‌ای اظهار تشکر شده است، لکن ممکن است آن هم نرسد. از جناب عالی امید دعای برای مسلمین و حوزه‌های علمیه دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۸)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۸ صفر ۹۸

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف در تفقد از این جانب، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را خواستار است. به طوری که ذکر شد، چشم جناب عالی ناراحتی دارد. از خداوند تعالی صحت و عافیت جناب عالی را خواهانم. این جانب از نظر مزاجی، بحمدالله تعالی، بد نیستم، لکن معلوم است از جهت ناراحتیهای روحی چه می‌گذرد. از خداوند تعالی اصلاح امور مسلمین را خواستارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۱۹)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۹ شهر صیام ۹۸

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از

سلامت مزاج محترم و حاوی تفقد از این جانب بود، واصل و موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. امید دعای خیر برای حسن عاقبت دارم. والسلام علیکم.

روح الله الموسوی الخمینی

(۲۰)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۸ ذی القعدة الحرام ۹۸

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم بود و حاوی استفسار از این جانب بود، واصل، سلامت و توفیق جناب عالی را خواستار است. این جانب به واسطه فشار عراق به تصویب شاه معلوم الحالی که مملکت اسلامی را تا سرحد سقوط رسانده است، از نجف به خارج آمده، بلکه بتوانم برای آن ملت محروم کاری بکنم. ما همه موظف هستیم که از پاننشینیم تا سقوط سلسله بی حیثیت پهلوی. والسلام علیکم ورحمة الله.

خدمت جناب حجة الاسلام آقای فقیه سلام می‌رسانم.

روح الله الموسوی الخمینی

(۲۱)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی مرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۹ ذی القعدة ۹۸

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم محترم مشعر بر سلامت مزاج شریف و حاوی تفقد از این جانب واصل، و موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را خواستار است. از جناب عالی امید دعای خیر برای حسن عاقبت دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

خدمت حضرت آقای فقیه و آقازاده‌های محترم سلام

می‌رساند. سلامت همه را خواهانم.

روح الله الموسوی الخمینی

(۲۲)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی مرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۵ ذی الحجة ۹۸

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم و حاوی تفقد از این جانب بود. واصل، و موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. این جانب دست به گریبان ناراحتیهایی هستم. از جناب عالی امید دعای خیر دارم. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

(۲۳)

پشت پاکت نامه:

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی

۲۹ محرم ۹۹

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت وجود محترم و حاوی تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. از جناب عالی امید دعای خیر دارم. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

پاریس

(۲۴)

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیه الله آقای حاج^۱ سید شهاب الدین مرعشی

نجفی - دامت برکاته -

۲۸ ذی حجة ۱۴۰۰

مرقوم محترم، که حاکی از صحت مزاج شریف بود، واصل گردید. از خدای تعالی ادامه توفیقات و سلامتی آن حضرت را مسئلت دارم. درباره موضوعی که مرقوم

حضرت آیه الله آقای آقا نجفی مرعشی

۲۹ محرم ۹۹

مرقوم شریف

به عرض عالی می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج محترم و حاوی تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. سلامت و سعادت جناب عالی را از خداوند تعالی خواستار است. این جانب دست به گریبان ناراحتیهایی هستم. از جناب عالی امید دعای خیر دارم. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

پاریس

۲۹ محرم ۹۹

فرموده‌اید، قبلاً نیز در این باره تذکراتی داده بودند و اطلاعاتی در این زمینه داشتم، و در مورد رفع این نگرانی و مشکل، سفارشات نیز به مسئولین شده، و در فرصتهای بعدی نیز ان شاء الله تعالی تذکر داده خواهد شد. امید است در مواقع استجابت دعا، این جانب را فراموش ننمایید. و السلام علیکم و رحمة الله.

روح الله الموسوی الخمینی

تلگرافها

حضرت امام خمینی (ره) و آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) تلگرافهای فراوانی برای هم مخابره کرده‌اند، که شماری از آنها اکنون موجود است، و تاریخ بیشتر آنها از

۱. آیت الله العظمی مرعشی نجفی، در طول زندگی خود، هیچ‌گاه به مکه معظمه مشرف نشده‌اند. گویا حضرت امام خمینی احتراماً ایشان را «حاج» خطاب کرده‌اند.

زمان تبعید حضرت امام خمینی به ترکیه در سال ۱۳۴۳ ش / ۱۳۸۴ ق آغاز شده، و تا سال ۱۳۶۸ ش / ۱۴۱۰ ق ادامه یافته است. متن تلگرافها به این شرح است:

(۱)

بسمه تعالی

تلگرام حضرت آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی در ترکیه

سری ۵
۴۴۳۹۱۰
مورخه ۴۳/۸/۲۳

سفارت ایران در آنکارا

حضرت مستطاب آیت‌الله‌آقای خمینی - دامت برکاته - تبعید آن جناب از طرف مصادر امور موجب تأثرات عمیق حقیر و جامعه روحانیت و حوزه علمیه و ملت مسلمان گردیده، به طوری که قلم عاجز از شرح آن است. انتظار می‌رود که دولت همجوار، ترکیه، مقدم میهمان عالیقدر خود را، که یکی از مراجع و شخصیت‌های بزرگ اسلامی می‌باشند، محترم شمرده، و با تجلیل و تکریم از آن جناب، نام خود را در میان علاقه‌مندان به علم و تقوا سربلند نماید. لازتم منصورین مؤیدین.

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۲)

تلگرام امام خمینی به آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی ایران - قم

حضرت آیت‌الله‌آقای نجفی - دامت برکاته - از الطاف کریمه متشکرم. عظمت اسلام و مسلمین را از خداوند تعالی خواستارم.

نجف اشرف ۱۳۴۴/۸/۵

خمینی

(۳)

تلگرام امام خمینی به آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی ایران - قم

حضرت آیت‌الله‌السید المرعشی النجفی - دامت برکاته -

نشکر عواطفکم و نرجوا صحتکم.

(۴)

تلگرام امام خمینی به آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی ایران - قم

حضرت آیت‌الله‌آقای نجفی مرعشی - دامت برکاته - ان شاء الله تعالی نتیجه مطلوبه در این سفر حاصل شده. صحت مزاج شریف را خواستارم. والسلام علیکم.

نجف اشرف

۱۳۵۵/۲/۱۶

خمینی

(۵)

تلگرام آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی پاریس

حضرت آیت‌الله‌خمینی - دامت برکاته - از پیش آمد ناگوار نسبت به آن جناب که در اثر فشار حکومت عراق مجبور به ترک آن کشور شده‌اید، فوق‌العاده متأثر هستم. از خداوند کفایت مهمات مسئلت می‌شود. ملتتمس دعا.

قم / ۱۳۵۷/۷/۱۶

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۶)

تلگرام آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی به ژیسکاردستن درباره امام خمینی

پاریس

حضرت والرئ ژیسکاردستن، رئیس جمهوری فرانسه بعد از تحیات وافره، میهمان محترمی به آن جناب و ملت فرانسه وارده شده، و آن حضرت آیت‌الله‌خمینی - دامت برکاته - می‌باشد، که از نظر جامعه روحانیت شیعه و ملت مسلمان جهان، خاصه عالم تشیع، از احترام خاصی برخوردارند. لذا جامعه روحانیت رجاء واثق دارد که حضرت عالی و ملت نجیب فرانسه، میهمان‌نوازی را به حد اعلا، به مرتبه کمال برسانید. موجب شادی ملت مسلمان ایران

قم / ۱۶ / ۷ / ۱۳۵۷

شهاب‌الدین مرعشی نجفی

آقایان ملازمین محترم هستم. و السلام خیر ختام.

قم / ۳۰ / ربیع المولود ۱۳۹۹

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۸)

تلگرام آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

تهران بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی، حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته - خبر مسرتبخش بهبودی آن جناب و ترک بیمارستان قلب، شادی و شغف زایدالوصفی در قلوب دوستان، خاصه این جانب، برانگیخت، و این عیدی بزرگ را خداوند سبحان در آستانه سال نو به ملت مسلمان ایران عطا فرمود. امید دارم جزئی نقاوت سرکار نیز رفع، و به زودی به وطن مألوف مراجعت فرمایید. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

قم / ۱۵ / ربیع الثانی ۱۴۰۰

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۹)

پاسخ امام خمینی به آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی

بسم الله الرحمن الرحيم

قم

حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی - دامت برکاته -

از وصول تلگراف محبت‌آمیز آن جناب، در مورد انتقال این جانب از بیمارستان به منزل، متشکرم. سلامت و موفقیت حضرت عالی را از خدای تعالی خواستارم. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

تهران / ۱۷ / ربیع الثانی ۱۴۰۰

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۱۰)

تلگرام آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

به مناسبت بهبود امام و فرمان عفو عمومی

تهران بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عظیم‌الشأن انقلاب اسلامی ایران، حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته -

۱۳ شهریور ۱۳۵۷

بایر

حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی دامت برکاته

مقام رفیع که ما که در خدمت بزرگوار شما در خدمت از جانب بر

جانب خود بودیم و در خدمت شما در خدمت از جانب بر

از جانب بزرگوار ما در خدمت از جانب بر

و حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی دامت برکاته

که در خدمت از جانب بر

از جانب بر

بسم الله الرحمن الرحيم

سنة فتح بیس که ما که در خدمت بزرگوار شما در خدمت از جانب بر

از جانب بر

بسم الله الرحمن الرحيم

(۷)

تلگرام آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

تهران بسمه تعالی

حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت افاضاته - بعد از ابلاغ سلام و عرض تحیات و افره، خبر مسرتبخش ورود آن جناب، پس از حدود پانزده سال تبعید و دوری از وطن مألوف، موجب خشودی عموم مؤمنین، خاصه این جانب گردید. امید است در ظل توجّهات ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - سرکار عالی را در راه پیشرفت اهداف عالی اسلامی، بیش از پیش، موفق فرموده، و پیروزی نهایی نصیب عموم ملت ایران بشود. در خاتمه انتظار دارد، پس از انجام مقاصد مهمه، هرچه زودتر، به قم مشرف شده و دوستان و علاقه‌مندان را مسرور فرماید. ملتسم دعا و ابلاغ سلام به

مسئلت دارم.

تهران / ۱۵ جمادی الثانی ۱۴۰۰
روح الله الموسوی الخمينی

(۱۶)

تلگرام آیت الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

درباره اختلافات مسئولان کشور

بسمه تعالی

تهران - جماران. فوری، فوری.

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران،
حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی - دامت برکاته -

با سلام و اهدای تحیات، همان طور که حضرت عالی کراماً
بر عموم ملت، به خصوص مسئولین امور مملکت را، به وحدت
و یگانگی دعوت فرموده اید، و در این رهگذر، تاکنون
توصیه های مکرر سرکار در این خصوص، باعث پیشرفت
کارها شده است، متأسفانه علی رغم این همه راهنماییها، اخیراً
کار به جایی رسیده که این گونه برخوردهای لفظی به مطبوعات
و رادیو و تلویزیون کشانیده شده است. من نمی دانم چه کسی
در حال حاضر از این موضوعات غیر قابل بحث سود می برد؟
آیا جز دشمنان اسلام و مسلمین؟ حال که ما کشوری در حال
جنگ با ابرقدرتها هستیم، سزاوار است که خودمان را پیش
آنان این طور جلوه دهیم؟ احياناً اگر اختلافی هم بر سر بعضی
مسائل باشد، نگذاریم عوامل بیگانه، به عنوان حربه، از آن
سوء استفاده نمایند. حقیر فوق العاده از این پیشامد نگرانم.

اینک بدین وسیله، مستدعی هستم در این خصوص، علی
اسرع وجه، اقدام فرموده، و عموم آقایان را، مجدداً، به
وحدت دعوت نموده، چون که ملت مسلمان ما در انتظار اقدام
عاجل آن جناب می باشد. از خداوند متعال توفیقات آن جناب
را در راه خدمت به اسلام و مذهب اهل بیت عصمت و طهارت
- علیهم السلام - مسئلت نموده، و امیدوار است جزئی نقاهت،
که می دانم این موضوعات باعث بر تشدید آن خواهد شد،
هر چه زودتر برطرف گردد. بمحمد و آله الطاهیرین. و السلام
علیکم و رحمة الله و برکاته. قم / ۳۰ شوال ۱۴۰۰

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۱۳)

پاسخ امام خمینی به تبریک آیت الله العظمی مرعشی نجفی

قم بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت الله آقای حاج سید شهاب الدین مرعشی

نجفی - دامت برکاته -

تلگراف شریف در مورد تبریک قطع رابطه با آمریکای
جهانخوار، واصل، و موجب تشکر گردید. از خدای تعالی
موفقیت همه مسلمانان جهان را در راه مبارزه و پیروزی
کامل بر دشمنان اسلام مسئلت دارم. و السلام علیکم
و رحمة الله.

تهران / ۲۹ جمادی الاول ۱۴۰۰

روح الله الموسوی الخمينی

(۱۴)

تلگرام تسلیت آیت الله العظمی مرعشی نجفی به امام

خمینی

به مناسبت مرگ مادر همسر امام

تجریش بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران، حضرت
مستطاب آیت الله آقای خمینی - دامت برکاته العالیه -

در مصیبت وارده به آن جناب و عموم بازماندگان محترم،
تسلیت عرض نموده، و بدین وسیله، ترقیات روزافزون سرکار
را در راه خدمت به اسلام و مذهب اهل بیت عصمت
و طهارت (ع) از خداوند سبحان مسئلت می نماید. ملتمس دعا
و دعا گو هستم. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

قم / ۱۴ جمادی الثانی ۱۴۰۰

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۱۵)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت الله العظمی مرعشی نجفی

قم بسمه تعالی

حضرت آیت الله آقای حاج سید شهاب الدین مرعشی

نجفی - دامت برکاته -

تلگراف تسلیت جناب عالی واصل شد. از اظهار تفقدی که
کرده اید متشکرم. ادامه توفیقات آن حضرت را از خدای تعالی

(۱۷)

پاسخ امام خمینی به تلگرام آیت الله العظمی مرعشی نجفی
درباره اختلافات مسئولان کشور

قم بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت الله آقای نجفی مرعشی - دامت برکاته -

به دنبال مذاکرات و مصاحبات چند روزه که اظهار تأسف و ناراحتی کرده بودید و وسیله مخابره تلگراف اعلام آن را نموده بودید، باید عرض کنم، گرچه قشرهای مختلف نیز ناراحت شده اند، لیکن آقایان متوجه هستند که در این وضع فعلی، باید به این اختلافات جزئی پایان دهند و ملت را از نگرانی درآورند. امیداست به دعای جناب عالی و سایر آقایان مسائل به خوبی حل شود. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

تجریش / دوم ذی قعدة ۱۴۰۰

برابر ۱۳۵۹/۶/۲۱

روح الله الموسوی الخمينی

(۱۸)

تلگرام تسلیت امام خمینی به آیت الله العظمی مرعشی نجفی

قم به نام خدا

حضرت آیت الله آقای مرعشی نجفی - دامت برکاته -

مصیبت وارده را به جناب عالی تسلیت گفته، صبر و اجر و سلامت آن جناب را از خدای متعال مسئلت دارم. والسلام علیکم ورحمة الله.

تجریش / ۸ ذی قعدة ۱۴۰۰

روح الله الموسوی الخمينی

(۱۹)

تلگرام آیت الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

در پشتیبانی از نیروهای مسلح

تهران - تجریش بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران،

حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی - دامت برکاته -

با اهدای سلام و تحیات وافره و استعلام از سلامتی، همان گونه که حضرت عالی مطلع هستید، نیروهای مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران، همدوش با برادران پاسدار و سایر

قوای مسلح ما در نبرد سرسختانه خود با دشمن سرسپرده اجنبی، در نوار مرزی، به خصوص شهرهای جنوبی کشور، بر قوای تحت فرماندهی حکام بعث و اربابانش چیره شده، و پی در پی، هواپیماهای نظامی آن را که قصد تجاوز به خاک و وطن عزیز ما را دارند، سرنگون می کنند. بدین وسیله، حقیر، موقع را مغتنم، و این پیروزیهای ارزشمند را که نمونه بارزی از غلبه حق بر

تعمیرات - جازان

جمعه قتل

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی دامت برکاته.

باسلام و تحیات وافره. در این هنگام که به تجریش از شکایت عالی بنابر

برای عالی جناب در خارج از کشور بسر میبرد موقعی را مغتنم شمردم از راه دور بنمایند

فرارسیدن روز نهم فروردین سالروز جمهوری اسلامی ایران که روز بزرگی در تاریخ

اسلامی و سیاسی ملت و مملکت ماست بحضورتان تبریک عرض نموده و از درگاه

ربوبی عز و جل تقویات سوار را در راه پیشبرد اهداف عالی اسلامی و منتهی اهل

بیت عصمت و طهارت علیهم السلام مسئلت مینمایم. از آنجناب خصوصاً مستدعی رسیده

خیر میباشم. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته. ۲۴ جادی الاولی ۱۴۰۱

برابر ۱۳۶۰ فروردین

شهاب الدین الحسینی النجفی

باطل است، به جناب عالی و امت مسلمان و شریف این کشور اسلامی تبریک عرض نموده و از درگاه خداوند سبحان، به حرمت اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - مسئلت دارم تا دشمنان اسلام و مسلمین را در تمام جهان، خاصه کشورهای اسلامی، نابود فرماید. در خاتمه، به امید پیروزی هرچه بیشتر نیروهای رزمنده ما در جبهه های نبرد، مخصوصاً از سرکار مستدعی دعا می باشم. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

قم / ۱۷ ذی قعدة ۱۴۰۰

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۲۰)

پاسخ امام خمینی به آیت‌الله العظمی مرعشی

قم بسمه تعالی

حضرت آیت‌الله آقای حاج سید شهاب‌الدین مرعشی - دامت برکاته -

تلگراف شریف در مورد پشتیبانی مبارزات قهرمانانه نیروهای مسلح عزیز و مردم مبارز و تبریک پیروزیهای ارزشمند آنان، واصل گردید. این پیروزیها، درک و ایمان به خدای تعالی و فداکاریهای بی‌دریغ آنان و پشتیبانیهای صمیمانه تمام اقشار محترم ملت از این رزمندگان جان‌برکف می‌باشد؛ و امید است تا پیروزی کامل بر همه قدرتهای اشغالگر جهان و دشمنان اسلام، ادامه داشته و این همبستگی و وحدت همچنان استمرار یابد. از خدای تعالی سلامت و توفیق جناب‌عالی را مسئلت دارم. و السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته.

تجریش / ۲۰ ذی‌قعدة الحرام ۱۴۰۰

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۲۱)

تلگرام تبریک آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

به مناسبت پیروزیهای سپاه اسلام

تهران - تجریش بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران، حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته -

با ابلاغ سلام، پیروزی بزرگ نیروهای مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران و سایر قوای نظامی و انتظامی و غلبه آنان بر ارتش صدام تکریتی، موجب خشنودی ملت مسلمان ایران گردید. ضمن عرض تبریک به سرکار، امید است با عنایت خداوند متعال و توجهات خاندان عصمت و طهارت - علیهم‌السلام - و خواست حضرت ولی‌عصر - عجل‌الله تعالی فرجه الشریف - نیروهای مسلح ما پیروزیهای بیشتری در این جنگ تحمیلی کسب نمایند. دوام توفیق و تأییدات آن جناب را از درگاه احدیت خواستار است. ملتس دعا.

و السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته.

قم / ۲۹ صفر المظفر ۱۴۰۱

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۲۲)

تلگرام تبریک آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

به مناسبت دوازدهم فروردین

تهران - جماران بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران،

حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته -

با سلام و اهداء تحیات وافره، در این هنگام که به تجویز پزشکان معالج به ناچار برای معالجه چشم، در خارج از کشور به سر می‌برم، موقع را مغتنم شمرده، از راه دور به مناسبت فرا رسیدن دوازدهم فروردین، سالروز جمهوری اسلامی ایران، که روز بزرگی در تاریخ اسلامی و سیاسی ملت و مملکت ماست، به حضورتان تبریک عرض نموده و از درگاه ربوبی، مزید توفیقات سرکار را در راه پیشبرد اهداف عالی اسلامی و مذهب اهل‌بیت عصمت و طهارت - علیهم‌السلام - مسئلت می‌نمایم. از آن جناب مخصوصاً مستدعی دعای خیر می‌باشم. و السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته.

اسپانیا / ۲۴ جمادی‌الاولی ۱۴۰۱

برابر با ۱۲ فروردین ۱۳۶۰

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۲۳)

پاسخ امام خمینی به تبریک آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی

اسپانیا بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت‌الله آقای آقا سید شهاب‌الدین مرعشی نجفی

- دامت برکاته -

تلگراف تبریک آن جناب به مناسبت روز ۱۲ فروردین، سالروز جمهوری اسلامی، واصل، و موجب تشکر گردید. از خدای تعالی شفای کامل جناب‌عالی و مراجعت به وطن مألوف را مسئلت دارم. و السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته.

تجریش / ۱۵ فروردین ۱۳۶۰

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۲۴)

تلگرام آیت‌الله‌العظمی‌مرعشی‌نجفی به امام خمینی
به مناسبت شهادت آقای رجایی و دکتر باهنر
تهران - جماران بسمه تعالی
حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران،
حضرت مستطاب آیت‌الله‌آقای خمینی - دامت برکاته -
با سلام و اهداء تحیات وافره، شهادت مرحوم آقای
رجایی، رئیس جمهور محترم، و مرحوم حجت‌الاسلام آقای
دکتر باهنر، نخست‌وزیر محبوب جمهوری اسلامی ایران، را
به حضرت ولی‌عصر - عجل‌الله تعالی فرجه الشریف - و آن
جناب و عموم ملت مسلمان ایران، خاصه به بازماندگان آن
مرحومین، تبریک و تسلیت عرض نموده و از خداوند علو
درجات آنان را خواهانم. این جانب ضمن محکوم نمودن
این‌گونه اعمال وحشیانه، از خداوند سبحان، توفیقات آن
جناب را در راه خدمت به اسلام و مذهب اهل‌بیت عصمت
و طهارت - علیهم‌السلام - مسئلت می‌نماید. و السلام علیکم
و رحمة‌الله و برکاته.

قم / اول ذی‌قعدة ۱۴۰۱
شهاب‌الدین‌الحسینی‌المرعشی‌النجفی

(۲۵)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت‌الله‌العظمی‌مرعشی‌نجفی
قم بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم
حضرت مستطاب آیت‌الله‌آقای حاج سید شهاب‌الدین
نجفی مرعشی - دامت برکاته -
تلگراف تسلیت حضرت عالی درمورد شهادت رئیس
جمهور محبوب و نخست‌وزیر عزیز، واصل، و موجب تشکر
گردید. ملت ایران با این شهادتها منسجم‌تر می‌گردند؛ ولی این
ضایعات و وظیفه‌حوزه‌های علمیه را در قبال مسئولیتشان
روشن‌تر می‌گرداند. از خدای تعالی سلامت و توفیق آن جناب
را خواستارم. و السلام علیکم و رحمة‌الله.

تهران - جماران / ۳ ذی‌قعدة ۱۴۰۱
روح‌الله‌الموسوی‌الخمینی

(۲۶)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت‌الله‌العظمی‌مرعشی‌نجفی
به مناسبت شهادت حجت‌الاسلام قدوسی
قم بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم
حضرت مستطاب آیت‌الله‌آقای سید شهاب‌الدین مرعشی
نجفی - دامت برکاته -

تلگراف تبریک و تسلیت شما درمورد شهادت روحانی
بزرگوار و مسئول، حجت‌الاسلام آقای شیخ علی قدوسی
- رضوان‌الله علیه - واصل، و موجب تشکر گردید. این فاجعه
جانگداز و نظایر آن، که هر روز در گوشه و کنار این کشور
بزرگ اسلامی به دست مزدوران آمریکای جهانخوار صورت
می‌گیرد، آخرین تلاشهای مذبحخانه دشمن است که می‌خواهد
ملت ما را از راه مقدسی که در پیش گرفته و با دادن هزاران
شهید آن را پیدا کرده، بازدارد. اما ملت بزرگ و قهرمان ما
نشان داد که این اعمال جنایتکارانه و جنون‌آمیز، گذشته از آن
که آنها را از این طریق مستقیم باز نمی‌دارد، بلکه آنان را در
پیمودن این راه مصمم‌تر و منسجم‌تر خواهد ساخت. «و مکرو
و مکر الله و الله خیر‌الماکرین.» و السلام علیکم و رحمة‌الله.
تهران - جماران / ۱۰ ذی‌قعدة ۱۴۰۱

روح‌الله‌الموسوی‌الخمینی

(۲۷)

تلگرام تسلیت آیت‌الله‌العظمی‌مرعشی‌نجفی به امام خمینی
به مناسبت درگذشت حجت‌الاسلام اشراقی
تهران - جماران بسمه تعالی
حضور محترم رهبر انقلاب اسلامی ایران، حضرت
مستطاب آیت‌الله‌آقای خمینی - دامت برکاته -
با سلام و اهداء تحیات، رحلت مرحوم مغفور
حجت‌الاسلام و المسلمین آقای اشراقی، صهر مکرم را به آن
جناب و عموم بازماندگان محترم تسلیت عرض نموده، از
خداوند سبحان علو درجات آن مرحوم را مسئلت می‌نمایم.
و السلام علیکم و رحمة‌الله و برکاته.

قم / ۱۴ ذی‌قعدة الحرام ۱۴۰۱
شهاب‌الدین‌الحسینی‌المرعشی‌النجفی

(۲۸)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی
قم بسم الله الرحمن الرحيم
حضرت آیت‌الله آقای حاج سید شهاب‌الدین مرعشی
نجفی - دامت برکاته -

تلگراف تسلیت شما واصل گردید. از اظهار محبت
و همدردی حضرت عالی متشکرم. از خدای تعالی سلامت
و توفیق آن جناب را مسئلت دارم. والسلام علیکم ورحمة‌الله.
تهران - جماران / ۱۵ ذی‌قعدة الحرام ۱۴۰۱
روح‌الله الموسوی‌الخمينی

(۲۹)

تلگرام آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی
به مناسبت درگذشت آیت‌الله ربانی شیرازی
تهران - جماران بسمه تعالی
حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته -
رحلت ناگهانی جناب مستطاب حجت‌الاسلام و المسلمین
آقای ربانی شیرازی - طاب ثراه - را که در اثر سانحه اتومبیل
به رحمت ایزدی پیوست، به آن جناب و کافة علمای اعلام
و اهالی محترم فارس تسلیت عرض نموده، از ساحت مقدس
ربوبی، به وسیله اهل‌بیت عصمت و طهارت - علیهم‌السلام -
بقای عمر حضرت عالی و عظمت دین مبین اسلام و مذهب را
خواهانم. و السلام خیر ختام. قم / ۱۳ جمادی‌الاولی ۱۴۰۲
شهاب‌الدین‌الحسینی‌المرعشی‌النجفی

(۳۰)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی
به مناسبت درگذشت آیت‌الله ربانی شیرازی
قم بسمه تعالی
حضرت آیت‌الله آقای مرعشی نجفی - دامت برکاته -

تلگراف تسلیت آن حضرت، به مناسبت ضایعه ناگوار
رحلت مرحوم حجت‌الاسلام و المسلمین آقای ربانی شیرازی
- قدس سره - واصل، و موجب تشکر گردید. از خدای تعالی
علو درجه برای آن مرحوم، و صبر و اجر جهت بازماندگان
ایشان مسئلت داشته، و طول عمر و سلامت جناب‌عالی را

خواستارم. و السلام علیکم ورحمة‌الله و برکاته.

تهران - جماران / ۱۸ جمادی‌الاولی ۱۴۰۲

روح‌الله الموسوی‌الخمينی

(۳۱)

تلگرام تبریک آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی
به مناسبت پیروزی رزمندگان اسلام

تهران - جماران بسمه تعالی

حضور محترم رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران،
حضرت مستطاب آیت‌الله آقای خمینی - دامت برکاته -

با سلام و اهداء تحیات و استعلاام از سلامتی آن وجود
شریف، خبر مسرت‌بخش پیروزیهای پی‌درپی ارتش
جمهوری اسلامی ایران و سپاهیان شجاع و برادران بسیج
و سایر نیروهای نظامی و انتظامی در جبهه‌های نبرد و غلبه
روزافزون آن عزیزان بر دشمن متجاوز بعث، و آزاد ساختن
اکثر مناطق اشغالی خطه زرخیز خوزستان، که با نام مبارک
حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی‌طالب - روحی له الفداء -
آغاز گردیده است، بدین وسیله، به آن جناب و عموم ملت
مسلمان ایران، خصوصاً بازماندگان شهدای این جنگ
تحلیلی، تبریک عرض می‌نماید. به یقین، برادران نیرومند ما
با الهام از مکتب آن بزرگوار، همان‌گونه که تا حال در این
جنگ سرنوشت‌ساز، با عدم تجهیزات و ادوات کافی توانستند
به جهانیان ثابت کنند که این ملت مسلمان، با سلاح ایمان، هر
قدرت شیطانی را که در مقابل آنان صف‌آرایی کند، نابود
می‌نماید، تا آزادسازی مشاهد مشرفه از دست ستمگران بعثی
و پیشروی به سوی بیت‌المقدس، از پای ننشسته و به یاری
خداوند سبحان و توجّهات حضرت ولی‌عصر - عجل‌الله
تعالی فرجه الشریف - سرطان صهیونیسم را از قلب ممالک
اسلامی به در آورند. ان‌شاء‌الله تعالی.

در خاتمه، توفیقات جناب‌عالی را در راه خدمت به اسلام
عزیز و مذهب اهل‌بیت عصمت و طهارت - علیهم‌السلام -
بیش از پیش، مسئلت نموده، و امیدوار است ملت مسلمان ما
پیوسته از رهنمودهای سرکار بهره‌مند باشند. از حضرت عالی
در این ایام و لیالی متبرکه، مخصوصاً مستدعی دعا به جهت

بازماندگان آن مرحوم، تسلیت عرض نموده و از ساحت قدس الهی و به وسیله اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - علو درجات ایشان را مسئلت می نمایم. ملتمس دعا.

قم / ۲۷ ذی حجه ۱۴۰۲

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۳۶)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت الله العظمی مرعشی نجفی

به مناسبت شهادت آیت الله اشرفی اصفهانی

قم بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت الله آقای نجفی - دامت برکاته -

تلگراف محترم در تسلیت شهادت ناگوار شهید محراب، مرحوم حجت الاسلام والمسلمین آقای اشرفی - رحمة الله علیه - موجب تشکر گردید. بحمد الله تعالی، هریک از این شهادتهای بزرگ که خسارت عظیمی برای ملت عظیم الشأن اسلام است، برخلاف توهم تبهکاران منافق، موجب رسوایی منافقین جنایتکار و انسجام صفوف ملت بزرگوار می شود؛ و لا یزال یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر. خداوند تبارک و تعالی منت گذاشته بر ملت ایران، و آن که به حسب برداشت دشمنان اسلام موجب ضعف و سستی است، موجب قدرت و وحدت و انسجام می گردد. از خداوند متعال پیروزی برای اسلام و رحمت و مغفرت برای شهیدان، به ویژه شهید اخیر، و سلامت و صبر برای بازماندگان شهدا، و صحت و عافیت برای آسیب دیدگان، خواستار است، و سلامت و استدامت برکت وجود شریف را در پناه خداوند متعال و عنایات حضرت بقیه الله - ارواحنا فداه - خواستار است. و السلام علیکم و رحمة الله.

تهران - جماران / ۲ محرم الحرام ۱۴۰۳

روح الله الموسوی الخمینی

(۳۷)

تلگرام آیت الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

چند روز پیش از رحلت امام خمینی

تهران بسمه تعالی

حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی - دامت برکاته - با ابلاغ سلام، از خبر کسالت آن جناب شدیداً متأثر شدم.

را خواهانم. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

قم / ۱۱ رمضان المبارک ۱۴۰۲

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

(۳۴)

پاسخ امام خمینی به تسلیت آیت الله العظمی مرعشی نجفی

به مناسبت شهادت آیت الله صدوقی

قم بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت الله آقای مرعشی نجفی - دامت برکاته -

تلگراف محترم در تسلیت شهادت شهید محراب و فرزند اسلام، حجت الاسلام و المسلمین مرحوم شهید صدوقی، موجب تشکر گردید. این جانب متقابلاً به جناب عالی و عموم ملت عزیز و حوزه های علمیه تسلیت عرض، و از خداوند متعال، رحمت برای این سرباز فداکار اسلام، که عمری در خدمت به حوزه های علمیه و خدمت به محرومان گذراند، و به دست منافقین انتقامجو، که کارهایشان خلاصه در ضربه زدن به اسلام و طبقه محروم ملت است، مسئلت می نمایم. در طول پیروزی انقلاب، از اعمال و حشیانه منحرفان رابسته به آمریکا، ظاهر می شود که دشمنی با طبقه علما و روحانیون متعهد، در رأس برنامه هاست، و شهادت هر یک از این عزیزان، مشتی آنان را، که مدعی طرفداری ملت از آنان است، باز نمود. از خداوند تعالی عظمت اسلام و مسلمین را خواستار، و از جناب عالی امید دعای خیر برای نظام جمهوری اسلامی را دارم. و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

تهران - جماران / ۱۳ رمضان المبارک ۱۴۰۲

روح الله الموسوی الخمینی

(۳۵)

تلگرام تسلیت آیت الله العظمی مرعشی نجفی به امام خمینی

به مناسبت شهادت آیت الله اشرفی اصفهانی

تهران - جماران بسمه تعالی

حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی، رهبر عظیم الشأن

انقلاب اسلامی - دامت برکاته -

با کمال تأثر و تأسف، شهادت فقیه سعید، عالم ربانی را به آن جناب و عموم آقایان علمای اعلام و اهالی محترم، خاصه

بدین وسیله، ضمن دعا، شفای عاجل و کامل جناب عالی را به وسیله اهل بیت عصمت و طهارت - علیهم السلام - از درگاه ربوبی مسئلت می نماید. ملتمس دعا.

قم / ۲۶ شوال ۱۴۰۹

برابر با ۱۳۶۸/۳/۱۱

گویا این تلگرام، آخرین ارتباط مکاتبه ای میان دو دوست بوده، که دوستی آنان نزدیک به هفتاد سال ادامه یافته است. متأسفانه جواب این تلگرام یافت نشد، و نمی دانم که امام خمینی توانسته است به این تلگرام دوست دیرینه خویش جواب بدهد یا خیر؟

پس از رحلت حضرت امام خمینی، آیت الله العظمی مرعشی نجفی، که با از دست دادن دوست صمیمی اش سخت متأثر و ناراحت شده بود، اطلاعیه ای به این شرح منتشر کرد:

اَنَا لِلَّهِ وَ اَنَا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ

با یک دنیا تأسف و تأثر، و با قلبی آکنده از حزن و اندوه، از خبر رحلت جانگداز و تأثرانگیز حضرت مستطاب آیت الله آقای خمینی - قدس سره الشریف - شدیداً متأثر و متأسف شدم. بدین وسیله، این مصیبت عظمی و ضایعه جبران ناپذیر را به پیشگاه حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - و عموم مسلمانان، به ویژه ملت مسلمان ایران و جامعه روحانیت و حوزه های علمیه، و بالاخص به فرزند برومند آن مرحوم جناب حجت الاسلام آقای حاج سید احمد خمینی - دامت افاضاته - و سایر بازماندگان محترم، تسلیت عرض نموده و خود را در این مصیبت جانگداز سهیم می دانم. از عموم ملت مسلمان ایران نیز درخواست می نمایم تا در این شرایط حساس که دشمنان از هر سو علیه اسلام و مسلمین توطئه، و درصدد محو و نابودی آن می باشند، با خونسردی کامل آرامش خود را حفظ نمایند. امید است خداوند سبحان به حق اهل بیت عصمت و طهارت (ع) آن مرحوم را غریق رحمت و واسعۀ خود قرار دهد. «رحم الله معشر الماضین و حشرهم مع الائمة الميامین»

۲۹ شوال ۱۴۰۹

خادم علوم آل رسول

شهاب الدین الحسینی المرعشی النجفی

اطلاعیه ایشان در نخستین سالگرد رحلت امام خمینی نیز به این شرح است:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَنَا لِلَّهِ وَ اَنَا اِلَيْهِ رَاجِعُونَ

در تاریخ به ندرت بزرگان نام آوری را می یابیم که شخصیت آنان چنان جاودانه است که چون خورشید می درخشند و با فقدانشان از این جهان به دیار ابدی، نه تنها به فراموشی سپرده نخواهند شد، بلکه نامشان همواره بر فراز صفحات زرّین تاریخ به نیکی رقم زده است. یک سال از رحلت جانگداز چنین شخصیتی والا و رهبری بی مانند، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، حضرت آیت الله العظمی خمینی - قدس الله اسراره - می گذرد. یک سال است آن عالم نام آور رخت از جهان فانی بر بسته و با دلی آرام به دیار ابدی رهسپار و در آن جا مأوا گزیده است.

یکمین سال ارتحال ایشان را در حالی برگزار می کنیم که جهان اسلام، عموماً، و ملت مبارز ایران، خصوصاً، در غم از دست دادن چنین رهبر آگاه و بی نظیر به سوگ نشسته و این ضایعه مؤلمه را به سختی تحمل کرده است. ایشان به یاری خداوند و با پشتیبانی ملت شریف ایران، کاسخای شاهان ستم پیشه را در هم کوبید و دودمان سلطنت ننگین پهلوی را به باد فنا داد. توطئه های ابرقدرتهای غرب و شرق را برملا ساخت و با ستیز و پیکار بی امان با دشمنان اسلام، تمامی معادلات و زدوبندهای سیاسی آنان را درهم شکست و بر بزرگترین قدرتهای استعماری جهان پیروز گردید. به جهانیان ثابت نمود که جز تسلیم کامل در برابر اراده خداوند، از هیچ یک از قدرتهای شیطانی اندک واهمه ای نداشته، و چون کوهی استوار و رودی خروشان، به راه خود ادامه داده، سرانجام با پیروزی انقلاب اسلامی، به اسلام و مذهب، حیاتی نوین بخشید و مسلمین را در جهان سرافراز، و ستمگری را سرافکننده ساخت.

این پیروزی بزرگ، نخست در سایه اعتقاد و ایمان قلبی و معنویت ایشان، و سپس اتحاد و اتفاق تمامی اقشار ملت، که جهانیان را به حیرت واداشت، به وقوع پیوست. هم اکنون

میراث شهاب

و مؤید فرموده، و مسئولان محترم کشور نیز در راه تحقق بخشیدن به آرمانهای آن رهبر عظیم‌القدر، کوشا، و ادامه‌دهنده راه آن رادمرد تاریخ بوده باشند. والسلام علی عبادالله الصالحین.

قم / ششم ذی‌قعدة ۱۴۱۰

برابر با دهم خرداد ۱۳۶۹

شهاب‌الدین الحسینی المرعشی النجفی

قدرتهای غرب و شرق از بیداری جهان اسلام که پیوسته از رهنمودهای رهبر فقید خود الهام گرفته‌اند، به وحشت افتاده و به شدت در صدد محو و نابودی انقلاب و نهایتاً اسلام عزیز می‌باشند، و همان‌گونه که شاهد بودیم، آخرین امید آنان، که به خیال خام خود چنین پنداشته بودند که با فقدان آن رادمرد، انقلاب اسلامی با شکست مواجه خواهد شد، نقش بر آب گردید، و موج عظیمی که چون سیلی خروشان در ارتحال ایشان به وجود آمد، هرگز در تاریخ نظیر آن را ندیده‌ایم. اینک که بحمدالله با هوشیاری ملت، توطئه‌های خائنانه دشمنان اسلام یکی پس از دیگری نقش بر آب شده، برعموم مسلمین، خاصه ملت مسلمان و انقلابی ایران، لازم است که مراقب دسیسه‌های شیطانی دشمنان اسلام باشند و جداً از اختلاف و تفرقه پرهیزند، که این خود از مواردی است که پیوسته رهبر فقید انقلاب بر روی آن تأکید فراوان داشته‌اند. این جانب ضمن گرامیداشت یکمین سالروز رحلت ایشان، مصادف با سالگرد شهدای پانزدهم خرداد، سرآغاز نهضت تاریخساز اسلامی ملت مبارز و قهرمان ایران، مجدداً این مصیبت عظمی را، که ضربه جبران‌ناپذیری بر عالم اسلام است، به پیشگاه مقدس حضرت ولی عصر - عجل‌الله تعالی فرجه الشریف - و به ملت شریف، خصوصاً رهبر محترم جمهوری اسلامی ایران، حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین آقای خامنه‌ای - دامت برکاته - و نیز به یادگار گرامی و خلف صالح آن فقید سعید حضرت حجت‌الاسلام آقای حاج سید احمد خمینی - دامت افاضاته - که جداً در طول مبارزات، خصوصاً پس از پیروزی انقلاب پیوسته یار و یاور والد بزرگوار بوده و در کنار ایشان حضوری فعال داشته و در اکثر مشکلات و معضلات و دشواریها مورد مشورت معظم‌له قرار می‌گرفته‌اند، تسلیت عرض نموده، صبر جمیل برای ایشان و عموم بازماندگان آن بیت رفیع از خداوند سبحان خواهانم. در خاتمه، امیدوارم خداوند تبارک و تعالی مسلمانان جهان، خاصه ملت مسلمان ایران را، بیش از پیش، در راه نیل به اهداف عالیة اسلام و مذهب اهل‌بیت عصمت و طهارت - علیهم‌السلام - که ضامن بقای این نظام اسلامی است، موفق

حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی

بیت‌الله

۶ مهر ۸۵

میراث شهاب
در روز شهادت کورده مبارک و مبارک‌ترین روزها را یادگار
فرستادیم چند روزی در سید کورده شهادت
سید عالم کلمه چون شیشه، بزم مبارک
تأسیست فرزند ما فرستادیم کلمه مبارک
سید عالم آن روز شهادت فرستادیم کلمه
سید شهاب هم از سید کورده شهادت فرستادیم
در بیابان در میان آفتاب و باران
مهرت شهاب را در عالم شهادت فرستادیم

حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی (ره)، به سال ۱۳۸۵ ق، دو نامه برای حضرت حجت‌الاسلام و المسلمین آقای حاج سید محمود مرعشی نجفی فرستاده است. البته اینها نمونه‌هایی موجود از نامه‌های متعددی است که حضرت امام به ایشان نوشته است:

(۱)

پشت پاکت نامه:

خدمت جناب مستطاب سیدالاعلام آقای حاج آقا محمود

مرعشی - دامت توفیقاته -

بسمه تعالی

۲۶ شوال ۸۵

به عرض می‌رساند، مرقوم شریف که حاکی از سلامت مزاج شریف بود، موجب تشکر گردید. سلامت و توفیق عالی را از خداوند تعالی خواستار است. این جانب بحمدالله سلامت هستم. چندی قبل شنیدم خدای نخواستہ نقاهتی عارض حضرت آیه‌الله والد - دام بقاه - بوده، به وسیلهٔ مکتوب از ایشان احوالپرسی نمودم. امید است تاکنون به طبع رفع شده باشد. سلام این جانب را ابلاغ فرمایید. و السلام علیکم ورحمة الله. مصطفیٰ بحمدالله سلامت و سلام می‌رساند.

روح‌الله الموسوی الخمینی

(۲)

بسمه تعالی

۲۹ ذی‌القعدة ۸۵

خدمت جناب مستطاب سیدالاعلام آقای آقا محمود

- دامت افاضاته -

به عرض می‌رساند، مرقوم شریف که - باکی از سلامت مزاج محترم و حاوی تفقد از این جانب بود، موجب تشکر گردید. سلامت و توفیق جناب عالی را از خداوند تعالی مسئلت می‌نمایم. امید است خداوند تعالی توفیق دهد در تحت قبّات مطهّرة ائمة اسلام - علیهم السلام - دعای خیر برای همهٔ مسلمین و مخصوصین آنها بنمایم. از جناب عالی، در مظان استجابت دعوات، رجاء دعای خیر دارم. و السلام علیکم. مرقوم محترم دیگر نیز واصل شد و موجب تشکر.

روح‌الله الموسوی الخمینی

اما نامه‌هایی که آیت‌الله حاج آقا مصطفیٰ خمینی به آیت‌الله‌العظمیٰ مرعشی نجفی نوشته‌اند، به این شرح است:

(۱)

پشت پاکت نامه:

خدمت جناب مستطاب الآیة العظمیٰ المرعشی النجفی

- دامت برکاته -

بسمه تعالی شأنه العزیز

به عرض محترم می‌رساند، این سومین نامه‌ای است که

خدمتتان ارسال می‌شود. ارسالیها همه رسید، و واقعاً از فعالیت‌های پی‌درپی و همه‌جانبه، بی‌نهایت از طرف [خود] و قاطبةٔ دوستان همکار، سپاسگزاریم، و البته در مواقع مناسب با مراعات مصالح محل اقدام به نشر خواهد شد و کم و بیش دستگاها فهمیده‌اند که تنها کسی که به عنوان روحانیت ایران اقدام کرده و دشمن مسلمین را سرکوب می‌کند، حضرت عالی هستید. نامه‌ای که از آقازاده، برادر عزیز رسید، زیارت شد و جواب داده‌ام. نمی‌دانم رسیده یا خیر؟ امید است که عرض اخلاص مرا خدمتشان و خدمت حضرت حجة الاسلام آقای فقیه ابلاغ دارید. در انجام اوامر محوله، به دیده منت دارم. خدمت سایر وابستگان ابلاغ ارادت منوط به لطف آن سرور معظم است.

۵ ربیع‌الثانی

سید مصطفیٰ موسوی

(۲)

بسمه تعالی شأنه

۲۲ جمادی‌الثانیه

محضر شریف حضرت مستطاب حجة الاسلام و المسلمین آیه‌الله آقای مرعشی - دام ظلّه العالی -

به عرض می‌رساند، امید است ان‌شاءالله مزاج شریف سلامت و پیوسته الطاف آن حضرت شامل ما و جمیع مسلمین باشد. واقعاً این جا موجب تعجب است که دو نفر رئیس و مرجع، چگونه این مقدار با هم صمیمیت و بستگی دارند؛ خصوصاً بعد از این که ملاحظهٔ حال خودشان را می‌کنند! بالجمله، غرض از تصدیق آن که دستگاه با تمام قوا متشتر می‌کند که ایشان [امام خمینی] آزادند و به خواست خودشان به عراق رفته‌اند، و مع‌الاسف مراجع خودمان را اغفال کرده‌اند و ایشان را به عراق تبعید کردند. با این که فشار خارج مورث بازگشت ایشان به ایران می‌بود. و عجیب آن است که بعضی از مراجع هنوز هم آزادی ایشان را اعلام می‌کنند و نمی‌دانم غرض صحیح از این کار چیست؟ سرکار عالی دستور فرمایید که وعاظ محترم و خطباء معظم، به این نکته متعرض شوند و اعلام کنند که اگر ایشان عراق را اختیار نمی‌کردند، چه بسا حالا در ایران به سر می‌بردند، ولی چون که مطلع نبودیم از

وجود و متضمن الطاف عالیة آن سرور بود، زیارت کردم، و از انفاس قدسیه و مزایای وجودیة آن جناب در مجالس و محافل ذکر خیریه قرار.

امیدوارم که بتوانید بعد از چند ده سال به عتبات عالیات مشرف شوید و از نزدیک بهره‌مند گردند. خدمت آقا زاده مکرمتان به عرض سلام مصدعم. آقای فقیه را به زودی ارسال خواهد فرمود. لیلۀ چهارم شهر الصیام سید مصطفی خمینی

(۵)

پشت پاکت نامه:

محضر ذی شرافت جناب مستطاب الآیة العظمی المرعشی النجفی - دامت برکاته -

به عرض محترم می‌رساند، ان شاء الله الرحمن که مزاج شریف در نهایت صحت و سلامتی است و از خداوند صبر جمیل و اجر جزیل در مصیبت ناگهانی دوست عزیز حضرت آقای مرزآبادی - تغمده الله بلطفه الخفی و الجلی - را خواهانم. واقعاً جای بسیار تأثر است. نمی‌دانم که چگونه بعد از آن مرحوم، دوستانش به حیات و زندگی ادامه می‌دهند. خواهشمند است که اولاً مراتب تأثر و تأسف مرا به حضرت حجت الاسلام و دانشمند محترم آقای تجلیل - دامت برکاته - و به حضرت آیه الله فقیه و حضرت آقای خودم آقا زاده آقا سید محمود - حفظه الله - و سایر دوستان و وابستگان و بازماندگان آن مرحوم ابلاغ فرمایید؛ و ثانیاً توجه فرمایید که برای آن مرحوم، نماز، روزه و ردّ مظالم داده شود که دیگران بدانند که حضرت عالی با دوستانتان وفادار هستید؛ در زمان حیات و ممات. خدمت آقایان سلام دارم و دعا گو می‌باشم. در خاتمه عزت شما را خواهانم.

نجف / ۱۳ محرم ۹۴ - مصطفی

(۶)

بسمه تعالی شأنه العزیز

خدمت جناب مستطاب الآیة العظمی المرعشی النجفی - دامت برکاته -

از مراحم آن مولا همیشه شادکام هستیم، و از این که

اعتراضیة سازمان حقوق بشر به دبیر کل سازمان ملل، اوتانت، عراق را اختیار کردیم.

امیدوارم که خداوند مقداری از حسن نیت سرکار را به دیگران هم عنایت فرماید. خدمت حضرات اصحاب محترم و دوستان جان نثار معظم، به عرض سلام مصدعم. خدمت آقای فقیه و مرزآبادی خصوصاً سلام مخلص را ابلاغ خواهید فرمود. سید مصطفی خمینی

(۳)

پشت پاکت نامه:

خدمت جناب مستطاب الآیة العظمی النجفی المرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی شأنه العزیز

به عرض محترم عالی می‌رساند، امید است که مزاج شریف قرین محبت و عافیت و از عملیة اخیر به احسن وجه نجاح حاصل و به طور کلی نقاهت برطرف شده باشد. این ایامی که آقای فقیه مشرف بودند، ذکر خیر حضرت عالی نوعاً بود و به خصوص مخلص دعا گوی شما شده‌ام. چندی قبل به ایشان عرض می‌کردم که گویا آقا با من کم لطف شده‌اند، زیرا هر چند وقت یک بار توسط مرقومه شریفه، از این دور از وطن و غریب تفقدی می‌کردند، ولی فعلاً مدتی است که از زیارت دستخط شریف مرا محروم کرده. امیدوارم که جز نسیان دعا گویان، کم لطفی دیگری نباشد. خدمت حضرات آقایان، خصوصاً دوست عزیز آقا زاده محترم به عرض سلام مصدعم. در خاتمه، عزت و سلامتی شما را از خداوند منان خواهانم. به آقای فقیه عرض کردم که اگر تقصیری از ناحیة مخلص شده باشد که مورد بی‌مهری آقا باشم، پوزش می‌طلبم، و دلیل و گواه قبولی پوزش من آن است که چیزی برای مخلص مرحمت کنند ولو یک فلوس باشد، زیرا این را به عنوان رمز قبولی این پوزش تلقی می‌کنم. ایام به کام آن سرور مستدام.

مصطفی خمینی

(۴)

بسمه تعالی

به عرض محترم می‌رساند، مرقومه شریفه که حاکی صحت

ضد یهودی در خارج کشور به ظاهر انجام دهد، ولی در مواقع [واقع ؟]، نهایت ارتباط با آن قوم پلید از خدا بی خبر دارد.

بسمه تعالی شأنه العزیز
 بخدمت ذی شرف حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی
 سلام مصدعیم
 در جواب کتبی که در خصوص موضوعات فرستاده شده است
 در تاریخ ۲۳ ربیع الاول ۱۳۸۳
 سید مصطفی خمینی

گاه گاهی با دستخطی شاد می کنند این غربا را، زیاده از حد ممنونیم، و از دعای خیر مخلصین دور را فراموش نخواهند فرمود. چنانچه ما هم به یاد آن مردان راه آزادی هستیم. خدمت حضرات آقایان عمید و فقیه و محمود آقا و میرزا رسول به عرض سلام مصدعیم. منتظر اوامر مرجوعی می باشم.
 ۵ جمادی
 مصطفی

(۷)

پشت پاکت نامه:

محضر شریف جناب مستطاب الآیة العظمی النجفی المرعشی - دامت برکاته -

بسمه تعالی شأنه العزیز

به عرض محترم عالی می رساند، مرقومه شریفه را زیارت کردم و از لطف و مراحم آن حضرت نهایت تشکر را دارم. امید است که مخلص را در مواقع استجابت دعا فراموش نفرماید. مدتی است که از حال مزاج سرکار بی اطلاع هستیم. ان شاء الله که رفع نقاهت شده است. وضع ما هم بحمد الله بد نیست. یکی دو روز است که هوا قریب به ۵۰ [درجه] است. خدا می داند که باید صبر کنیم. البته پیری هم بد می گذرد. خدمت پیر خردمند آقای فقیه، و دوست محترم آقای حاج آقا محمود، به عرض سلام مصدعیم.
 ۲۳ ربیع الاول
 سید مصطفی خمینی

(۸)

پشت پاکت نامه:

خدمت ذی شرافت جناب مستطاب الآیة العظمی المرعشی النجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی شأنه العزیز

به عرض عالی می رساند، مرقومه شریفه که حاکی صحت و سلامتی و متضمن الطاف و محبت های آن حضرت بود، رسید، و زیارت گردید. امیدوارم که به زودی همه ناراحتیها مبدل به خوشی، و تمام افسارگسیختگیها تبدیل به حکومت صحیح شود. آنچه که مسموع افتاده است، دولت به خاطر آن که متهم شده به کفر و ارتباط با یهود، بنا دارد کارهایی

یکی دیگر از آن موضوعات، فرستادن عده ای از علما در ایام حج به حجاز، و اصرار به این که باید در رأس آنان یک مرجع هم باشد، و در این سفرات اخیر، چنین مشاهده شده و جمعیت علماء در موسم زیاد به چشم می خورد. پس می توان گفت این کار در اثر مبارزه با یهود و اتهام آن دولت به بدیهودی پیش آمده. خدمت اصحاب گرامی و دوستان عظام، به عرض سلام مصدعیم.

۶ محرم
 سید مصطفی موسوی

(۹)

پشت پاکت نامه:

خدمت ذی شرافت جناب مستطاب حضرت الآیة العظمی المرعشی النجفی - مد ظله العالی -

بسمه تعالی شأنه

به عرض عالی می رساند، مرقومه شریفه، که حاکی صحت

نسبت به سرکار اظهار علاقه‌مندی و ارادت را دارند، خوشحال شدند، و من هم به نوبه خود خواستارم در تحت قبه علویه، که هرچه زودتر این دوری به وصال مبدل گردد و از زحمات متفاوت و فشارهای گوناگون که توجه آن مرجع هست، به دوش دیگران هم جایگزین شود. خدمت همه اصحاب باوفای شما، به عرض ارادت مفتخرم. حضرات آقایان آقا زاده معظم و آقای فقیه را ابلاغ سلام می‌کنم و منتظر آقای فقیه هستیم و بنا بود که آقای آقا محمود ثانیاً هم مشرف شوند. نفهمیدم که چرا تعویق افتاد. زیاده معذرت می‌خواهم. بر فرضی که آقای خطیب خدمتتان مشرف می‌شوند، ابلاغ سلام دارم.

لیله پانزدهم رمضان المبارک

سید مصطفی خمینی

(۱۱)

پشت پاکت نامه:

خدمت ذی شرافت جناب مستطاب الآیه العظمی المرعشی النجفی - دامت برکاته -

بسمه تعالی شأنه العزیز

محضر شریف حضرت آیه‌الله را فراموش نمی‌کنم. این مخلص که در این دیار دور به زندگی مشغول هستم، گرفتاریهایی به خاطر آن که دیگران می‌خواهند آقایی کنند دارم، ولی چه باید کرد؟ جز سوختن و ساختن چاره‌ای نیست. راجع به موضوعی که امر فرمودید که تفصیل آن را بنویسم، این جانب اطلاع قطعی و شرعی ندارم. عده‌ای از آقایان که آن شاهد را دیده‌اند اظهار می‌دارند که قابل خدشه نیست و شنیده‌ام که آقای مؤمن قمی هم دیده و اطمینان دارد. امر بفرمایید که خدمت برسد و شرح قصه را عرض کند. و بالجمله معلوم است که نجف مرکز فساد و فواحش ظاهریه و باطنیه است و از شما می‌خواهم که دعا بفرمایید خداوند ما را در این آخریات عمر به جای دیگری پرتاب کند. باشد که بتوانیم این نیم گلیم خود را از آب نجات بخشیم. خدمت همه و همه، و لاسیما آقا زاده عزیز و آقایان فقیه و مرزآبادی، به عرض سلام مصدعم.

۲۷ رجب - مصطفی

و سلامتی و مبشر الطاف و محبت‌های جناب عالی و موجب ناراحتی خیال ما گردید، زیارت شد. البته سعی خواهید فرمود که دکتر متخصص خدمت برسد و از نزدیک بررسی کافی نماید. ما هم به نوبه خود دعا گوئیم. حالت ایشان و مخلص، بحمدالله و المنه، بد نیست، ولی دوری از درک فیض محضر حضرت عالی جبران‌ناپذیر است. ان شاءالله حضرت عالی سعی می‌فرمایید که در این مدت - که بسیار مناسب است - مشرف شوید. شاید دستگاه اول مساعدت نکند، ولی در صورت اصرار موافقت بکند، و آنچه که انتظار داریم و دارند، آن که کوتاهی نفرمایید در اخلاص این یک مشت بیچارگان.

البته معلوم است که شما با دستگاه جبار ارتباطی ندارید، ولی دستور بدهید که طلاب از مرتبظین بخواهند و از آقای خوانساری بخواهید که اقدام مجدانه کنند. خدمت آقای فقیه، به عرض سلام مصدعم. جناب آقای آقا محمود را به عرض سلام مصدعم. سایر ارادتمندان را دعا گو می‌باشم. آقای والد تبلیغ سلام می‌کنند. زیاده معذرت می‌خواهم. ۷ شوال المکرم سید مصطفی خمینی

(۱۰)

بسم الله الرحمن الرحيم

خدمت ذی شرافت جناب مستطاب حضرت الآیه العظمی النجفی المرعشی - مد ظله العالی -

از مراحم و الطاف پی‌درپی آن حضرت کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم، و امیدوارم که در اسرع اوقات ممکنه زیارت آن وجود محترم نصیب من و کلیه مخلصین گردد. البته می‌دانم که [برای] شما در فراق برادر محترمتان بسیار سخت می‌گذرد، و بالعکس، ولی تا بوده چنین بوده؛ تا هست چنین هست. دیشب ذکر خیر آن حضرت با آقای والد به میان بود، و عرض کردم که آقا مدرسه‌ای که مشغول بنا و تأسیس بودند به اتمام رسانیدند و افتتاح کردند و دستور داده‌اند که آقای وحیدی آنجا اقامه نماز کنند و در ضمن بنای مسجد را هم داده‌اند و بناست که آنجا را در اختیار آقای بهاء‌الدینی قرار دهند. ایشان واقعاً خوشحال شدند، و از این که مردم ایران تا مقدار ممکن با این همه فشاری که در میان هست، مع ذلک،

(۱)

محضر محترم حضرت آیت‌الله العظمی آقای حاج سید شهاب‌الدین المرعشی النجفی - دامت افاضاته العالی -
به عرض محترم عالی می‌رساند، از عنایات و مراحم مبذوله متشکر، امیدوارم وجود مبارک از بلیات محفوظ و ظل عالی برقرار باد. فعلاً بعد از مدت کوتاهی که در انارک و داران تبعید بودم، به خمین تبعید شده‌ام؛ تا چه وقت مقدر باشد برای آمدن قم و فیض حضور مستفید شوم. حالات احقر بد نیست و سلامتی حاصل و به دعاگویی اشتغال داشته و ملتتمس دعا هستم. برای این‌که اطلاع از جریان حاصل فرمایید و تشکر از مراحم کرده باشم، با عدم مساعدت قلم مختصراً مصدع گردیده و معذرت می‌خواهم. والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته.

خمین / ۱۹ رجب ۹۸

الاحقر سید مرتضی پسندیده

(۲)

محضر مقدس حضرت آیت‌الله العظمی مرجع عالیقدر مسلمین آقای مرعشی - مد ظله العالی -
به عرض حضور مبارک می‌رساند، با تجدید و تقدیم مراسم ارادتمندی خالصانه، خاطر مقدس را مصادعت می‌دهد که موضوع تأسف آور جوانان غیروارد حوزه که به منزله سرود دست ...^۱ است ممکن و مظنون است، زمینه متلاشی شدن حوزه و یا با ظن قوی موجب دخالت مقامات مخالف در حوزه و تمرکز طلاب تحت یک اداره مرکزی اوقاف شود، و این امری است که دود آن به چشم همه و همه و متأسفانه عالم اسلام و مسلمین خواهد بود و خواهد رفت، و علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد، و بهداشت بر بهداری مقدم است. از آن جهت تقاضا می‌شود مطالعه فرمایید، چنانچه لازم دانستید، بدون تأخیر و بدون توجه به نظرات افراد احیاناً غیروارد یا مغرض احتمالی، با مراجع معظم جلساتی تشکیل، اولاً حوزه‌های بحث و درس تشکیل، و ثانیاً با نصایح مشفقانه، طلاب جوان و حتی غیرجوان را به مضار این رویه متوجه و بین آنها اصلاح داده شود که هرگاه مقامات انتظامی

یا دادگستری و غیره بخواهند دخالت کنند، حربه و سنگری نداشته باشند و در مقابل عمل خاتمه یافته و انجام شده واقع باشند، و هرکس احضار و یا جلب شد، بگوید ما با هم اختلافی نداریم و دوست و برادر هستیم. توجه فرمایید طوری نشود بهانه به دست مجلسین و دولت و جرائد داده شود که عملیات و اقدامات خود را برای تمرکز طلاب موجه جلوه دهند که حتی مردم کوچه و بازار هم هضم و قبول نمایند. خیلی قابل دقت و عطف توجه است و غفلت ممکن است پشیمانی غیرقابل جبرانی [به] دنبال داشته باشد. در خاتمه التماس دعا دارم. والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته.

الاحقر سید مرتضی پسندیده

منابع

۱. دستنوشته‌هایی که جزو اسناد و مدارک زندگینامه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی در کتابخانه ایشان نگاهداری می‌شود.
۲. شهاب شریعت، (درنگی در زندگینامه آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی)، علی رفیعی علامرودشتی، چاپ اول، کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی، ۱۳۷۳ ش / ۱۴۱۵ ق.
۳. اسناد انقلاب اسلامی، سید حمید روحانی، تهران، ۱۳۶۹ ش.
۴. پیام انقلاب، شماره‌های ۶۶، ۷۱، ۷۱۳، ۱۱۴، ۱۱۷.
۵. اطلاعات؛ کیهان؛ جمهوری اسلامی: ۵۷/۱۱/۱۵؛ ۵۹/۷/۱۷؛ ۵۹/۱/۶؛ ۵۹/۱/۲۴؛ ۵۹/۱/۲۵؛ ۵۹/۲/۱۴؛ ۵۹/۶/۲۰؛ ۵۹/۶/۲۳؛ ۵۹/۷/۷؛ ۵۹/۷/۹؛ ۵۹/۱۰/۱۷؛ ۶۰/۱/۱۶؛ ۶۰/۶/۱۰؛ ۶۰/۶/۱۶؛ ۶۰/۶/۲۲؛ ۶۰/۶/۲۳؛ ۶۰/۶/۲۴؛ ۶۰/۶/۲۵؛ ۶۰/۲/۲۵؛ ۶۱/۳/۴؛ ۶۱/۴/۱۵؛ ۶۱/۷/۲۸؛ ۶۸/۳/۱۱؛ ۶۸/۳/۱۴.
۶. بامداد: ۵۸/۱۲/۱۴؛ ۵۹/۱/۲۴؛ ۵۹/۱/۲۷؛ ۵۹/۲/۱۴.

۱. یک کلمه ناخواناست.